

Európai parlamenti választás 2019

Mandátumbecslés

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

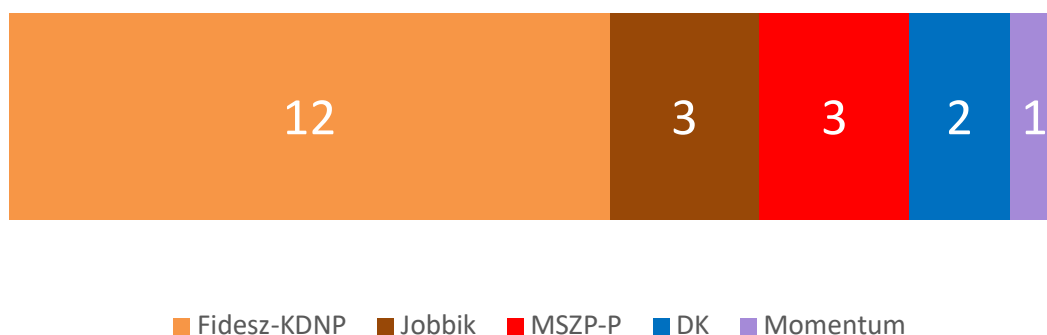
BEVEZETÉS

2019-ben a magyar választók két alkalommal is az urnák elé járulhatnak: először május 26-án az európai parlamenti választások alkalmával, majd ősszel az önkormányzati választásokon. Míg az őszi választás kapcsán egyelőre leginkább az ellenzéki pártok együttműködése áll az érdeklődés középpontjában, az EP-választás esetén az egyes pártok által megszerezhető mandátumok száma a legnagyobb kérdés. Bár az arányos választási rendszer miatt a mandátumbecslés ebben az esetben jóval egyszerűbb, mint az országgyűlési vagy az önkormányzati választásoknál, itt is sok változót kell körbejárni. Sok mindenben változtathat például a részvételi arány, de a Momentum és az LMP bejutása vagy be nem jutása is egészen különböző helyzeteket teremthet. Az alábbi elemzésében ezeket a kérdéseket igyekszünk körbejárni.

FORGATÓKÖNYVEK

A mai közvélemény-kutatási adatok alapján¹ a Fidesz-KDNP 12, a Jobbik és az MSZP-Párbeszéd szövetség 3-3, a Demokratikus Koalíció 2, a Momentum pedig 1 mandátumra számíthat a következő Európai Parlamentben. Az LMP, a Mi Hazánk, valamint a Magyar Kétfarkú Kutypárt a jelenlegi adatok alapján nem éri el a mandátumszerzéshez szükséges 5 százalékos küszöböt.

A mandátumok eloszlása a mai kutatási adatok alapján

¹ Az elemzés készítésekor legfrissebb kutatást, a Závecz Research márciusi felmérését vettük alapul. A kutatás szerint a biztos pártválasztók körében a Fidesz 50, a Jobbik és az MSZP-P 14, a DK 9, a Momentum 5, az LMP 4, a Mi Hazánk 2, az MKKP pedig 1 százalékos támogatottsággal rendelkezik.

Ez a jelenlegi modell sokat változhat a választás napjáig – ahogy azt korábban is jeleztük, sok minden függ például a részvételtől, de természetesen a pártok támogatottsága is változhat a hátralévő csaknem két hónap alatt –, éppen ezért vizsgáltuk egy Fidesznek nagyon kedvező és egy a Fidesznek nagyon kedvezőtlen modellt. Elsőként megnéztük mi történne, ha a kormánypártok május 26-ig erősödnének, megismételnék a 2009-es kiugróan jónak számító 56 százalékos eredményt, továbbá a két kisebb párt nem érne el a bejutási küszöböt. Abban az esetben, ha

- a Fidesz-KDNP 56,
- a Jobbik és az MSZP-P 13,
- a DK 8,
- a Momentum és az LMP 4,
- a Mi Hazánk és az MKKP pedig 1-1 százalékos eredményt érne el,

az a Fidesz-KDNP-nek 14, a Jobbiknak és az MSZP-Párbeszédnek 3-3, a DK-nak pedig 1 mandátumot jelentene.

A mandátumok eloszlása egy Fidesznek kedvező forgatókönyv esetén

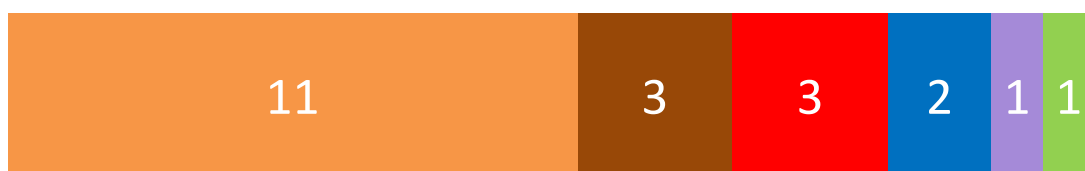
Modelleztünk egy olyan választási eredményt is, ahol a Fidesz jóval gyengébben szerepel, mint az a jelenlegi kutatási adatokból feltételezhető, továbbá mind az LMP mind a Momentum eléri az 5 százalékos küszöböt. Ha

- a Fidesz-KDNP 46,
- a Jobbik és az MSZP-P 16,
- a DK 9,

- a Momentum és az LMP 5,
- a Mi Hazánk 2,
- az MKKP pedig 1 százalékot érne el,

akkor a kormánypártoknak már csak 11 mandátuma lenne, a Jobbiknak és az MSZP-Párbeszédnek 3-3, a Demokratikus Koalíciónak 2, a Momentum Mozgalomnak és az LMP-nek pedig 1-1 jelöltje jutna be az Európai Parlamentbe.

A mandátumok eloszlása egy Fidesznek kedvezőtlen forgatókönyv esetén

■ Fidesz-KDNP ■ Jobbik ■ MSZP-P ■ DK ■ Momentum ■ LMP

ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSEK

E két szimuláció és számos más, a Republikon által lefuttatott szimuláció alapján igyekszünk megfogalmazni pár általános érvényű megállapítást.

1. A Fidesz-KDNP várhatóan 11-14 képviselőt küldhet a következő Európai Parlamentbe, összességében tehát sem drámaian csökkenni sem növekedni nem fog a kormánypárti európai parlamenti képviselők száma az előző ciklushoz képest. Az ellenzéki pártok erősödése mellett a Fidesz-KDNP-nek sokat kellene gyengülnie ahhoz, hogy a magyar képviselők között kisebbségbe szoruljon, de ugyanígy valószínűtlen az is, hogy a képviselők kétharmadát, tehát 14 képviselőt a kormánypártok adjanak.
2. Az MSZP-Párbeszéd mai támogatottsága alapján 3 mandátumra számíthat, kedvezőtlen körülmények esetén ugyanakkor lecsúszhat a harmadik mandátumról. Ez akkor következhet be, ha nem éri el a 12 százalékot, vagy ha

eléri a 12 százalékot, de az LMP és a Momentum átlépi a küszöböt. A negyedik mandátum megszerzéséhez a pártszövetségnek jelentősen növelnie kellene támogatottságát. Összességében az MSZP-P 12 százalék alatti eredmény esetén 2, 13 százalék feletti eredmény esetén 3 mandátumra számíthat.

3. A Jobbik – ha nem zuhan be addig a támogatottságuk – szintén 3 mandátumra számíthat. Az MSZP-Párbeszéd esetén tett megállapítások a Jobbikra is vonatkoznak, azaz a negyedik mandátum megszerzéséhez a párt támogatottságának növekedése szükséges, míg kedvezőtlen körülmények esetén elveszíthetik a harmadik mandátumot. Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy a ma elérhető közvélemény-kutatások alapján a Jobbik közelebb áll a negyedik mandátum megszerzéséhez, mint a harmadik elvesztéséhez. A Momentum és az LMP kiesése esetén a pártnak elég elérnie a 17 százalékot a negyedik mandátum megszerzéséhez, a kisebb pártok bejutása esetén viszont ehhez 18 százalékra van szükség.
4. A Demokratikus Koalíció jelenlegi tudásunk alapján 2 mandátumra számíthat, de az LMP és a Momentum bejutása esetén már egy 1 százalékpontos csökkenés is a második mandátum elvesztéséhez vezethet. A második mandátum biztosításához tehát a DK-nak el kell érnie a 9 százalékot.
5. Az LMP és a Momentum a bejutási küszöb határán mozog, mai tudásunk alapján ugyanakkor a Momentum közelebb áll a mandátumszerzéshez. A két párt tehát optimistább forgatókönyv esetén is csak 1-1 képviselőt juttathat ki az EP-be.
6. Szemben a közhiedelemmel a kisebb pártok kiesése nem a Fidesznek, hanem az összes bejutónak kedvez. Ha például az MSZP-Párbeszéd szövetség 12 százalékot szerez, az kieső LMP és Momentum esetén 3, bejutó kispártok esetén 2 mandátumot jelenthet. Természetesen előállhat olyan forgatókönyv is, ahol az LMP és a Momentum kiesése valóban a Fidesz-KDNP-nek jelent plusz 2 mandátumot, de mint a fenti példából is látszik, ez nem törvényszerű. Az, hogy a kisebb pártok kiesése mely pártoknak jelent plusz mandátumot tizedszázalékokon múlhat.
7. Az eredmények mint mindig, úgy most is nagyban függenek a választási résztvételtől. Az EP választásokon hagyományosan viszonylag alacsony a részvétel, a magyarországi részvételi arány mindhárom alkalommal, 2004-ben, 2009-ben és 2014-ben is elmaradt az EU-s átlagtól. Legnagyobb arányban a magyar választók

az első uniós választáson vettek részt, 2004-ben a választásra jogosultak 38,5 százaléka ment el szavazni. Nagy kérdés, hogy idén tovább csökken a részvétel, vagy esetleg megfordul ez a trend. Utóbbi feltételezésére 3 okunk lehet

- a. A tavalyi parlamenti választásokon szokatlanul magas volt a részvételi arány, ha egy kiélezett választási kampánynak köszönhetően a választók ismét úgy érzik, hogy nagy a választások tétje, idén is magas lehet a választói kedv.
- b. A korábbi európai parlamenti választásokhoz képest újdonság lehet, hogy több párt is kinyilvánította a szándékát arra, hogy mozgósítsa a külföldön élő magyarokat. Ha ebben sikerrel járnak, az szintén növelheti a részvételt.
- c. A Momentum és az LMP bejutása részben attól függ, hogy szimpatizánsaikat képesek-e aktivizálni és elvinni szavazni május 26-án. E két párt pont egy olyan szavazói réteget – a fiatalokat – mozgósíthat, akik hagyományosan kevésbé aktívak politikailag.